U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Jana Passera, JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **S. E.,** zastoupena Mgr. Robertem Kašem, advokátem se sídlem Pražská 43, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2011, čj. OAM-367/ZA-06-ZA14-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 7. 2011, čj. 60 Az 2/2011 - 64,

t a k to :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti

III. Odměna advokáta Mgr. Roberta Kaše **s e u r č u j e** částkou 5760 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 1. 2011, čj. OAM-367/ZA-06-ZA14-2010, neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

II.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Plzni. Krajský soud rozsudkem ze dne 29. 7. 2011, čj. 60 Az 2/2011 - 64, žalobu zamítl.

[3] Krajský soud předeslal, že azyl slouží k ochraně toho, kdo pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování; nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na tomto území. K námitce, že žalovaný nedostatečně prověřil nebezpečí, kterému může být žalobkyně vystavena v případě návratu do vlasti, a to zejména ze strany věřitelů, krajský soud uvedl, že zcela sdílí závěr žalovaného, který v napadeném rozhodnutí na předestřenou argumentaci žalobkyně reagoval v rámci posuzování možného udělení azylu, pročež uzavřel, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 a), b) citovaného zákona. Podle krajského soudu případné problémy s věřiteli, kterým žalobkyně dluží finanční prostředky vypůjčené na cestu do České republiky, nemají příčinu v

důvodech pro azylové řízení významných. Žalobkyně neopustila vlast proto, že by byla pronásledována z důvodu taxativně vymezených ve shora uvedeném ustanovení.

[4] Skutečnosti, že žalobkyně ve své vlasti nemá zázemí, přátele, práci, nemá kde bydlet, a protože by se musela vrátit s dcerou, ohrozila by nejen sebe, ale také nezletilé dítě, nepředstavují podle krajského soudu újmu právně významnou z pohledu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

[5] Krajský soud nepřisvědčil ani té námitce žalobkyně, že žalovaný ve smyslu § 13 zákona o azylu nezohlednil, že na území České republiky s přítelem a dcerou vytvářejí rodinu s pevnými vazbami a úplným zázemím a odloučení by znamenalo citelný zásah do jejich soukromého života. Byť v této části mohla být argumentace napadeného správního rozhodnutí preciznější, dle názoru soudu zákonný závěr vyplývá z obsahu napadeného rozhodnutí a má oporu ve správním spisu. Soud uzavřel, že azyl dle § 13 zákona o azylu nebylo možné udělit, neboť žalobkyně není rodinným příslušníkem ve smyslu odstavce 2 tohoto ustanovení a její přítel není azylantem ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. Stejně tak žalovaný podle krajského soudu řádně posoudil i existenci podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14b zákona o azylu.

[6] K námitce, že se žalovaný vůbec nezabýval případným dopadem návratu žalobkyně a její dcery do země původu z pohledu Úmluvy o právech dítěte, krajský soud uvedl, že byť žalovaný výslovně uvedenou úmluvu nezmiňoval, touto otázkou se zabýval a soud s jeho názory souhlasí. Napadené rozhodnutí nezakládá překážku pro život a výchovu dítěte jeho pokrevními rodiči. Stejně tak nestanoví, že žalobkyně musí Českou republiku opustit. Další pobyt na území však nelze realizovat z titulu zákona o azylu, ale zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

III.

[7] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž zdůraznila, že je těhotná a uzavřela sňatek se svým druhem, občanem Mongolska s povoleným trvalým pobytem na území České republiky. Domnívá se proto, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b odst. 1 zákona o azylu. Podle stěžovatelky nebyly v předcházejícím řízení zohledněny veškeré okolnosti případu, zejména to, že pečuje o nezletilou dceru pobývající legálně na území České republiky. Odloučení od ní by pro stěžovatelku s ohledem na její těhotenství mohlo způsobit psychickou i fyzickou újmu na zdraví. Stěžovatelka nemá ve své vlasti finanční zázemí a ani se nemá kam vrátit. S manželem tvoří úplnou rodinu s pevnými vazbami na Českou republiku.

[8] Stěžovatelka současně požádala o osvobození od soudního poplatku a ustanovení právního zástupce.

[9] Krajským soudem ustanovený advokát v doplnění kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka podává kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Znovu poukázal na skutečnost, že jedním z důvodů pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je legalizace pobytu stěžovatelky na území republiky. Stěžovatelka se obává návratu do vlasti

pro možné napadení svým věřitelem. Stejně tak by mohl být ohrožen i život jejího syna, narozeného dne 4. 11. 2011. Krajský soud ani žalovaný podle stěžovatelky nepřihlédli k nedostatku finančních prostředků k návratu do vlasti ani na ubytování a stravu v ní. Stěžovatelka připomněla existenci rodinných vazeb v České republice, z čehož dovozuje splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b odst. 1 zákona o azylu.

[10] Krajský soud ani žalovaný nezohlednili veškeré okolnosti případu, především fakt, že stěžovatelka řádně pečuje o svou nezletilou dceru, legálně pobývající na území České republiky. Odloučení od ní by stěžovatelce mohlo způsobit psychickou i fyzickou újmu. Stěžovatelka uzavřela, že neudělením mezinárodní ochrany by jí, jejím dětem i manželovi hrozila újma na zdraví i znatelné citové strádání.

[11] Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že správní i soudní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Jelikož kasační stížnost nebyla učiněna prostřednictvím soudem ustanoveného právního zástupce, žalovaný navrhl její zamítnutí pro nesplnění zákonem stanovených náležitostí. Ke stěžovatelkou obecně formulovaným námitkám žalovaný uvedl, že nepochybil, pokud stěžovatelce neudělil mezinárodní ochranu podle § 12 - § 14b zákona o azylu. Ve správním řízení nebyl prokázán žádný z důvodů pro udělení azylu či doplňkové ochrany. Zmiňované těhotenství i uzavřený sňatek s mongolským občanem s trvalým pobytem na území České republiky, jsou novými skutečnostmi, poprvé zmiňovanými až v kasační stížnosti a nejsou ani relevantní důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Hlavním a jediným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu tak zůstává legalizace pobytu na území České republiky. Tu však nelze řešit prostřednictvím azylové procedury. Stěžovatelka podala žádost až po více jak dvou letech pobytu na území republiky. Z tohoto podle žalovaného plyne účelovost žádosti o mezinárodní ochranu i samotné kasační stížnosti. Z uvedených důvodu žalovaný navrhl zamítnout kasační stížnost jako zjevně nedůvodnou.

V.

[13] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musel by ji Nejvyšší správní soud podle citovaného ustanovení odmítnout jako nepřijatelnou. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ je typickým neurčitým právním pojmem. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kriterií se zdejší soud zabýval mimo jiné v rozhodnutí ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, podle kterého „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*.“ Nejvyšší správní soud ve zbytku odkazuje na celé odůvodnění citovaného rozhodnutí.

[14] Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatelky, a tedy ani důvody svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[15] Stěžovatelka jako důvod pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla snahu o legalizaci pobytu na území České republiky, a to poté, co jí vypršela platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání a byl jí udělen výjezdní příkaz. Nejvyšší správní soud se již opakovaně vyjádřil k otázce vstupu cizince do řízení o mezinárodní ochraně právě z důvodu legalizace pobytu v situacích, kdy nebylo možné účinně využít instituty zákona o pobytu cizinců. V rozsudku ze dne 30. 6. 2004, čj. 7 Azs 138/2004 - 44, a ze dne 16. 2. 2005, čj. 4 Azs 333/2004 - 69, uvedl, že potřeba další legalizace pobytu žalobce, který na území České republiky pobýval legálně, není zákonným důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. K obdobným závěrům dospěl také v rozhodnutích ze dne 19. 10. 2006, čj. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, čj. 6 Azs 297/2005 - 53, nebo ze dne 16. 2. 2005, čj. 4 Azs 333/2004 - 69. Nadto, o účelovosti žádosti stěžovatelky svědčí i to, že byla podaná nikoliv bezprostředně po jejím příjezdu na území České republiky, ale až poté, co mělo dojít k ukončení jejího pobytu na území republiky (k tomu srov. např. rozsudek ze dne 27. 6. 2005, čj. 4 Azs 395/2004 - 68). Uvedené v daném případě platí i pro ostatní formy mezinárodní ochrany.

[16] Přijatelnost kasační stížnosti nemohou založit ani stěžovatelkou vyjádřené obavy z možného napadení věřitelem v Mongolsku, jenž, jak uvedla ve správním řízení, se po ní shání. I k problémům se soukromými osobami v zemi původy se judikatura Nejvyššího správního soudu vyjadřuje konstantním způsobem. V rozsudku ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2005 - 54, Nejvyšší správní soud uvedl, že obecné tvrzení o obavách z pronásledování či nebezpečí, které žadateli hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti. Dále, např. v rozsudcích ze dne 14. 6. 2007, čj. 9 Azs 49/2007 - 68 a ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004 - 48, tento soud shodně uvedl, že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona azylu, a to tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny. Rovněž lze poukázat na rozhodnutí ze dne 31. 7. 2008, čj. 7 Azs 43/2008 - 47, podle kterého tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod.

[17] Eventuelní potíže stěžovatelky se soukromými osobami by byly motivovány ekonomickými důvody, způsobenými nesplácením dluhu stěžovatelkou. Nejvyšší správní soud již opakovaně vyslovil, že ekonomické potíže, tedy i stěžovatelkou poukazovaný

nedostatek finančních prostředků v zemi původu, a obavy z věřitelů související s neuhrazením dluhu, nejsou relevantními důvody z hlediska zákona o azylu: srov. např. rozsudky ze dne 27. 11. 2003, čj. 4 Azs 26/2003 - 44ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004 - 48, ze dne 18. 12. 2003, čj. 6 Azs 45/2003 - 49, ze dne 18. 12. 2003, čj. 4 Azs 38/2003 - 36, nebo ze dne ze dne 27. 8. 2003, čj. 4 Azs 5/2003 - 51.

[18] V nyní souzeném případě je ovšem třeba zdůraznit, že stěžovatelka zůstala v rovině pouhých možných obav z budoucích potíží. Neuvedla, že by k nějakým konkrétním potížím již došlo. Pouhé obavy z problémů, které by stěžovatelce mohly v budoucnosti vzniknout nelze s ohledem na shora uvedené podřadit pod žádný z relevantních důvodů pro možné udělení azylu či doplňkové ochrany.

[19] Stěžovatelka v kasační stížnosti dále namítla, že její současná situace zakládá nárok pro to, aby jí byla udělena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny podle § 14b odst. 1 zákona o azylu. Stěžovatelka pečuje o nezletilou dceru s trvalým pobytem na území České republiky, dne 4. 11. 2011 se jí narodil syn a dne 3. 10. 2011 uzavřela sňatek s občanem Mongolska, který zde má rovněž trvalý pobyt. Stěžovatelka tedy tvoří rodinu s pevnými vazbami na Českou republiku. Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným, že uváděné těhotenství a následné narození syna, i uzavření manželství jsou novými skutečnostmi ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. Toto ustanovení brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty; k takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 34/2004 - 49).

[20] Stěžovatelka v žalobě výslovně netvrdila, že jí svědčí nárok na udělení doplňkové ochrany podle § 14b odst. 1 zákona o azylu, nýbrž pouze v obecné rovině upozorňovala na svou rodinnou situaci, tedy že se stará o nezletilou dceru a sdílí domácnost se svým druhem. Krajský soud se jejími tvrzeními zabýval z pohledu § 13, i § 14b zákona o azylu, přičemž uzavřel, že stěžovatelce nesvědčí žádný důvod pro udělení těchto forem mezinárodní ochrany, neboť není rodinným příslušníkem azylanta ani osoby požívající doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud s jeho závěrem zcela souhlasí. Stěžovatelkou uváděné rodinné vazby s mongolskými občany pobývajícími v České republice nejsou důvodem pro udělení azylu podle § 13, doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu ani jiné formy mezinárodní ochrany. Instrumentem pro legalizaci pobytu takového cizince je zákon o pobytu cizinců, nikoliv zákon o azylu. Uvedené přitom platí ve vztahu ke skutkovému stavu v době rozhodování krajského i kasačního soudu.

[21] Nejvyšší správní soud k souvisejícím kasačním námitkám o možné fyzické a psychické újmě doplňuje, že rozhodnutí žalovaného ani rozsudek krajského soudu neukládají stěžovatelce povinnost odloučit se od svých dětí.

[22] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje v posuzované věci dostatečná vodítka pro vypořádání se s kasačními námitkami. Zdejší soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností uzavřel, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji jako nepřijatelnou na základě § 104a s. ř. s. odmítl.

[23] Nejvyšší správní soud pro úplnost konstatuje, že z obsahu předloženého soudního spisu vyplývá, že krajský soud postupem dle § 108 odst. 1 s. ř. s. zaslal žalovanému k vyjádření pouze kasační stížnost sepsanou samotnou stěžovatelkou, nikoliv však již její doplnění. Žalovaný se tak nemohl seznámit s obsahem doplnění kasační stížnosti sepsané kvalifikovaným právním zástupcem a podat k němu své vyjádření. Nejvyšší správní soud nicméně konstatuje, že tvrzení obsažená v kasační stížnosti i jejím doplnění jsou téměř shodného obsahu, a proto se žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti v podstatě již vyjádřil i k námitkám stěžovatelky obsaženým v doplnění kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod vracet spis krajskému soudu k dalšímu postupu podle shora uvedeného ustanovení, ve znění před 1. 1. 2012.

[24] O návrhu stěžovatelky, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť odkladný účinek je kasační stížnosti přiznán přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

[25] Stěžovatelce byla usnesením krajského soudu ze dne 11. 11. 2011, čj. 60 Az 2/2011 - 116, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Robert Kaše; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu – doplnění kasační stížnosti, ve výši 2x 2100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 2x 300 Kč za dva úkony právní služby, celkem tedy 4800 Kč. K advokátem předloženému vyčíslení odměny za zastupování Nejvyšší správní soud konstatuje, že v případě, kdy je advokát ustanoven soudem, nelze postupovat podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, ale podle písm. b) téhož ustanovení. Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za úkon právní služby spočívající v další poradě s klientem přesahující jednu hodinu ve smyslu § 11 odst. 1 psím. c) advokátního tarifu, neboť advokát uskutečnění tohoto úkonu nikterak nedoložil ani neprokázal jeho vliv na obranu práv stěžovatelky. Advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto byla k vypočtené odměně dále připočtena daň z přidané hodnoty ve výši 960 Kč. Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 5760 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. ledna 2012

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu